

POSUDEK

vedoucí na diplomovou práci

Jméno a příjmení: Bc. Ludmila Svobodová

Téma práce: Osobnost učitele v pojetí studentů

Autorka, Bc. Ludmila Svobodová, se ve své diplomové práci zaměřila na to, jakým způsobem mladší a starší adolescenti vnímají a hodnotí osobnost učitelů. V posledních dvou desetiletích se hovoří o krizi autority, včetně autority pedagoga. Diskutuje se také o nízkém zájmu mladých lidí o profesi pedagoga, způsobeném mj. i narůstající náročností jejího výkonu či novými výchovnými trendy, jež mohou práci učitele ve škole komplikovat. To však nemění nic na tom, že - jak autorka v úvodu své práce uvádí - vztah mezi pedagogem a studenty je pro edukační proces určující. Zaměření diplomové práce, jež si autorka zvolila, je vzhledem k uvedenému vítané a společensky nepochybně cenné.

Diplomová práce je členěna na teoretickou a praktickou část. Teoretická část sestává ze čtyř hlavních kapitol. V nich se autorka nejprve zabývá tématem osobnosti učitele a jeho profesním vývojem, dále profesí učitele z hlediska její pracovní náplně, zátěže a vyplývajících rizik. Obsahem třetí kapitoly je problematika pedagogické komunikace. Čtvrtá kapitola se týká vztahu učitele a žáka či studenta a různých faktorů, které na tento vztah mohou mít vliv.

Praktická část představuje výzkum, jehož cílem je zmapovat, jak studenti nahlízejí na osobnost učitele, jak učitele hodnotí, co je pro ně z hlediska jeho přístupu k nim důležité a co naopak nežádoucí.

Teoretická část předložené práce je strukturována adekvátním způsobem. Autorka čerpá z imponujícího množství české i zahraniční odborné literatury, nechybí zde ani výzkumné studie. Autorka prokazuje dobrou schopnost práce s těmito zdroji a také schopnost autorského odstupu a souhrnného hodnocení zvolených informačních zdrojů. Text má vynikající jazykovou úroveň a je psán čtivou formou.

V rámci výzkumu autorka oslovila studenty nižšího a vyššího stupně gymnázií (N=144). Formulovala 4 hypotézy a prostřednictvím vlastního dotazníku se je pokusila ověřit. Je na místě ocenit zevrubný popis metodologické části, propracovanost výzkumné metodologie a využití kombinace několika statistických metod (analýza rozptylu, exploratorní faktorová analýza, test Chí kvadrát pro čtyřpolní tabulku) spolu s kvalitativním přístupem. Výsledky výzkumu jsou přehledně zpracovány v tabulkách a grafech.

Autorka zpracovala výzkumnou část s dostatečnou tvořivostí a s porozuměním použitým parametrickým metodám. Problém však představuje pravděpodobně chybně vypočítaný Chí kvadrát: např. na s. 74 uváděná hodnota $\chi^2=0,36$ je pro případ čtyřpolní tabulky zcela nevýznamná, naopak hodnota $\chi^2=4,48$ odpovídá pětiprocentní hladině statistické významnosti (tedy $p<0,05$). Oceňuji však interpretaci dat na ostatních místech práce, v níž prokazuje dobrou schopnost analyzovat nálezy v dostatečně širokém sociálním a vývojově psychologickém kontextu (např. na s. 60 nebo s. 73 aj.) a porovnat je i s poznatky již známými, které jsou uvedeny v teoretické části (např. s. 73).

Celkově lze konstatovat, že autorka nashromáždila velké množství zajímavého výzkumného materiálu, který má jednoznačný praktický přesah do oblasti učitelské práce a jehož potenciální přínos se týká i profesní přípravy budoucích pedagogů.

Závěr: Autorka diplomové práce získala na základě velkého množství prostudované literatury dobrou orientaci ve zvoleném tématu. Výzkumná část prezentuje objemné množství cenných poznatků, jejichž využití ve školní praxi je nesporné. Výše uvedené nedostatky mají spíše dílčí charakter.

Vzhledem k výše uvedenému se přikláním k hodnocení diplomové práce v klasifikačním stupni **“velmi dobře”**.

Doc. Pavlína Janošová, Ph.D.

V Praze dne 15. 7. 2019